

**HRVATSKA
OBITELJ NA
RASKRIŽJU**

UZ TEMU

Suvremena društvena kretanja poremetila su višestoljetnu stabilnost obiteljske strukture, njezine funkcije i vrijednosti pa se današnji trenutak življenja u cijelom svijetu pokazuje kao kritičan za obiteljski život. Demografske, ekonomske, političke i kulturne promjene sve su intenzivnije što se više približavamo 2000. godini. Od obitelji se očekuje da se ovim promjenama prilagodi cjelokupnim načinom života. Kako se pritisak društva na obitelj sve više pojačava, tako i njezino značenje za pojedinca raste, jer kao "mirna i zaštićena luka" može olakšati svojim članovima suočavanje sa izazovima života. Ovo nije prvi put da obitelj proživljava "teške trenutke". Ona je društvena zajednica koja se tijekom povijesti mijenjala i prilagođavala društveno-gospodarskim odnosima. Na tom putu prilagođavanja vanjskim uvjetima neizbježne su bile povremene krize, ali je obitelj uvijek ostala u središtu i dokazivala se kao zajednica koja je nezamjenljiva za pojedinca i čitavo društvo.

Obitelji se razlikuju po strukturi, tipu, vrijednostima i funkcijama, kako u različitim zemljama tako i unutar jedne zemlje ili regije. No, bez obzira na razlike, obitelj je uvijek snažan čimbenik socijalnih, političkih, ekonomskih i kulturnih promjena. Obitelj ima vitalnu važnost u čuvanju i prenošenju kulturnih vrednota. Ona odgaja i obrazuje, motivira i podržava svoje članove. Na taj način djeluje kao osnovni pokretač društvenog razvoja.

Obitelj u Hrvatskoj u posebno je teškom položaju. Ratna razaranja ne samo da su potpuno uništila neke obitelji već su utjecala i na kvalitetu obiteljskog života. Mnoge su obitelji prognane sa svojih ognjišta, mnogo je onih u kojima je jedan član poginuo ili se ne zna za njegovu sudbinu, a teško je utvrditi broj invalida i psihički stradalih osoba. S druge strane, promjenom društveno-političkog ustroja zemlje od obitelji se očekuje da prihvati novi sustav vrijednosti te cjelokupni obiteljski život, zajedno s odgojnim djelovanjem, usmjeri prema održavanju i daljnjem razvoju demokratskih promjena.

Da bi obitelj u Hrvatskoj ovaj period tranzicije uspjela prebroditi više ili manje bolno, potrebno je da kao temeljna jedinica društva bude poštovana, podržavana i zaštićena, jer će samo tako moći u potpunosti uspješno ostvarivati svoju ulogu. Što je položaj obitelji unutar zakonskih rješenja, socijalne politike i politike zapošljavanja bolji, to će i njezin oporavak brže i lakše proteći.

Generalna skupština Ujedinjenih naroda u svojoj Rezoluciji 44/82, od 8. prosinca 1989. godine, proglasila je 1994. godinu Međunarodnom godinom obitelji. Cilj je ove akcije bio skrenuti pozornost svjetske javnosti na važnost obitelji, na probleme s kojima se ona suočava danas te potaknuti lokalne, nacionalne i međunarodne akcije koje bi trebale pridonijeti unapređivanju obiteljskog života i jačanju obitelji kao temeljne društvene zajednice.

Međunarodna godina obitelji održala se pod temom "Obitelj: mogućnosti i odgovornosti u mijenjanju svijeta". Već sam izbor teme jasno je naviještao stav

o iznimnoj važnosti obitelji za svakog pojedinca i za društvo u cjelini. Sve aktivnosti godine obitelji provodile su se pod geslom: "Gradimo najmanju demokraciju u srcu zajednice", čime se željelo dati do znanja da se mir, snošljivost, zajedništvo i korijeni demokracije počinju izgrađivati u obitelji, prvoj zajednici u kojoj pojedinac započinje svoj život i u kojoj počinje učiti pravila međuljudskih odnosa.

Diljem svijeta organizirane su akcije kojima se obilježavala Međunarodna godina obitelji. Međutim, svugdje se isticalo da bi one trebale biti samo dio kontinuiranog procesa koji će se nastaviti i u budućnosti. U projektima obilježavanja sudjelovale su dobrotvorne, privatne i nevladine organizacije, zajedno s vladama i ministarstvima pojedinih zemalja. I naša se zemlja uključila u ove aktivnosti, pa i ovaj tematski broj časopisa predstavlja prilog cjelokupnom nastojanju društva da skrene pozornost na važnost obitelji, kako za pojedinca tako i za prosperitet čitave društvene zajednice.

Dubravka Malesš